

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 29. Mors impiorum misera, infelix &c. Ex Veteri. Ex Novo. Ex Patribus, & aliis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Apis in thymo. Lem: *Dulcescit amaror.*
Mortis meditatio. Bzovius.

§. XXIX.

Mors impiorum misera, infelix &c.

Ex Veteri.

Agag pinguis 1. Reg. 15. 32. Chaldaus, & alii: *Agag deliciosus-siccine separat amaror* lib. q. d. ô quàm amara est mihi delicato, & deliciis enutrito, ista mors imminens! & quàm statû meo regali, opibus, honoribus, & deliciis abundanti, indigna: sperabam enim in iisdem, quibus assueveram, vitam concludere. Cornelius hic.

Sta super me, & interfice me, quoniam tenent me angustia. 2. Reg. 1. 9. Corporisne, an animæ? an ab hominibus, an à demonibus, excitata? Hebraeus apud Abulensem in 1. 2. Reg. c. 1. sic habet: *tenent me ora vestimenti sacerdotalis.* Animo ejus, & oculis, objiciebantur omnes illi sacerdotes Domini, accusantes eum in judicio coram Domino. Quòd Sauli infelici accidit, peccatori evenit; cum in ferali agone derelictus jacet. Horrendâ aliquibus specie objicient fraudati mercede mercenarii, pauperes in extrema necessitate deferti. Aliis obverfabuntur juvenes sceleratè seducti &c. Tunc clamabunt: *tenent me angustia.* S. Chrysof. conc. 2. de Lazaro: cum semper nos stimulet peccatorum conscientia; tum verò maximè illâ horâ; cum hinc sumus abducendi: tunc enim sive quis rapuit, sive fraudavit, sive contumeliâ affectit, universus illic peccatorum cumulus renovatur. Segneri f. 24. f. 3. D. 4. Quad. O quàm levius tunc premeretur angustia; si tota simul non esset vita auferenda; si pars aliqua jam antè foret sponte dimissa. Naxera in Jos. 23. §. 30.

Quis mihi tribuat, ut ego moriar pro te. 2. Reg. 18. 33. Aelredus spec. char. l. 1. c. 34. dicebat de filio parricidâ sanctus David. Nunquid hoc dixit de Jonatha amico suo? de parricida dici debuit: quia *mors peccatorum pessima.* Pium erat, velle mori pro impio; ut esset, quem poeniteret; esset, cui miseretur Deus; nè in æternum periret. At Jonathas translatus ad requiem, non erat ulterius in hanc miseriam revocandus. Ekobar t. 1. mir. Chr. l. 10. f. 2. obf. 2.

Dominus opem serat illi super lectum doloris ejus. Pl. 40. 4. Lectum doloris diem mortis intelligamus: ille enim gravis est, & molestus peccatoribus propter metum judicii: sed in eo fert opem ei, qui est amator pauperum. S. Chrysof. hic.

Audite hæc omnes gentes &c. Pl. 48. 1. os meum loquetur sapientiam. Dic sancte Propheta sine ambage, quòd mente versas. Magnum quid dicturus est, cum tam prolixâ præfatione animos velit attentos; subdit enim statim: *cur timebo in die mala?* scilicet mortis. Num fortè quòd divitias deseram? aut uxorem? aut liberos? an quia ad loca proficiscar ignota? Non. cur ego? *iniquitas calcanei circumdabit me.* Calcaneum est humana

vita extremum; calcanei iniquitas peccata sunt morientis in impenitentia. Diez conc. 2. D. 1. adv.

Qui inique agunt, auferentur ex ea. Prov. 2. 22. Chald. *directores eradicabuntur ex ea.* Significat, impios invitos, & magnò dolore, à terra avelli; utpote illi totò corde affixos. Cornelius hic.

Nè moriaris in tempore non tuo. Ecclæ 7. 18. Importunò tempore, ac non suò, decedit è vita, qui consummatus non fuerit in virtutibus; sed qui in peccatis moritur, quibus convixit. Olympiodorus hic. Quàm multi reprobi salvarentur, si morerentur in tempore suo, cum sunt in statu gratiæ: jam autem damnantur; quia moriuntur in tempore non suo; id est, quia degunt in peccato mortali. Cornelius hic.

Ego dixi in dimidio dierum meorum, vadam ad portas inferi. Il. 38. 10. Sancti implent dies suos; qualis fuit Abraham, qui *mortuus est plenus dierum in senectute bona.* Peccatores verò, & impii, *in dimidio dierum* suorum moriuntur. Non enim implent opera virtutum; nec student poenitentia comendare delicta. S. Hieron. hic.

Præcepit ergo jam temulentus, ut afferrentur vasa aurea &c. Dan. 5. 2. *Balthasar* interpretatur *turbatio*; & signat peccatorem ingratum; qui abutitur vasis templi, potentis animæ. Cum se putat securum, mors repentina irruit: convocat Chaldaeos, id est, medicos, remedium ut adhibeant contra mortem; sed frustra. Adest Daniel, divina sententia: numeratum est regnum tuum, quia completus terminus vitæ tuæ. Appensus es &c. valenta sine lucrò dissipasti. Divitus es; corpus detur vermibus, anima demonibus, de Rampelosis. Mors.

Nunc reminiscor malorum, quæ feci in Jerusalem. 1. Mach. 6. 12. Quin latoria cogites ô rex; victoriarum recordare, Egyptum cogita tibi tributariam, Palestinam, Syriam; Tua est Babylon, tua tot gentium spolia: cur horum non memor exultas? heu mihi! non possum! *reminiscor malorum, in quantam tribulationem deveni.* v. 11. Ecce omni in Deum fide carens rex insolentissimè superbus, morti vicinus, conscientia stimulos & latratum, dissimulare non potuit. Quid ergo accidet Christianis? heu non tantum sacrilegia, sed vel levissimæ fraudes, & quodvis exiguum delictum, horrendâ nobis specie occurret, & gelidum sudorem exprimet. Segneri f. 24. f. 3. D. 4. Quad.

Ex Novo.

Non fiat fuga vestra &c. Matth. 24. 20. Oportet precari, nè fiat fuga nostra ex hac vita, hoc est, mors in Sabbatho, otiosis nobis à bonis operibus: neque hyeme, in sterilitate bonorum; sed in serenitate animæ, quæ non turbetur. Theophylactus hic. *Tristis est anima mea usque ad mortem.* Matth. 26. 38. Domine, audivi auditum meum, & timui. Terruit me, cum appropin-

pinquaret traditor Judas, & immineret Passio-
nis hora, quod dixisti ad Patrem: *Pater! si
fieri potest &c.* & tristem te usque ad mor-
tem, præ nimia anxietate sanguineo sudore per-
fusus, coram Apollolis es professus. Audiens
hæc ego expavi. Quis enim non timeat, si
timet ille, quem omnia timeant? si pavet ille,
cui omne genu curvatur? si ille, qui mors est
mortis, & morsus Inferi, morte propin-
quante pertimescit? S. Cyprianus de Pass. Chr.
Quid pro se ille, cum in agonia esset, peteret,
qui in terra positus coelestia cum potestate tri-
buebat? sed, appropinquante morte, nostræ
mentis in se certamen expressit; qui vim quan-
dam terroris, ac formidinis patimur cum per-
solutionem carnis aeterno propinquamus judi-
cio. S. Greg. l. 25. in Job c. 17. Unde tanta
anxietas dolorum plena? repræsentabatur inno-
centissimo agno, quod ad tot iudices, & tri-
bunalia trahendus esset &c. designans, quis fu-
turus sit timor, & anxietas hominum in mor-
te, cum ante tribunal severissimi iudicis sunt
sistendi. Sylveira in Luc. 22.

Animam tuam repetent à te. Luc. 12. 12.
Angeli, sicut crudeles tributorum exactores,
& terribiles, tuam repetent animam, te etiam
invitò; utpote propter presentis vitæ immo-
dicum amorem obluclante. Nam à iusto non
repetitur anima; sed ille gaudens, & exultans,
commendat eam Deo Patri Spirituum; neque
mortem agrè fert; corpore enim circumami-
ctus est, ut onere, quod leviter deponit. Pec-
cator verò, qui animam carni subdidit, corpo-
ri nimium affectus, etiam illam fecit carnem;
indivulsam eam habere vult. Idcirco dicitur
ab eo repetita; sicut ab inobediente quodam
debitore, qui traditur crudelibus exactori-
bus. Theophylactus hic. Semper stimulat
nos conscientia peccatorum; sed præcipuè, cum
debemus trahi ad terribile iudicium Dei: tunc
enim tota congeries criminum innovatur, &
præ oculis posita percutit mentem. Et sicut
incarcerati semper dolorosi sunt; tunc autem
præcipuè, dum debent iudici presentari: sic
& anima maximè in ipso tempore egressionis,
de peccato cruciatur, & dolet; multo que ma-
gis cum fuerit evulsa. Dion. Carthuf.
hic.

Non sineret perfodi domum. Luc. 12. 39.
Hoc de domo, non iusti, sed impii, intellige.
Non perfodiet Dominus domum iusti, cum
venerit: quia iam ipse aperuit Domino suæ vo-
luntatis januam; & volens, ac libens, de vita
decedit. Impius, quia januam aperire non
vult, patitur domum suffodi. Stella hic.

Va prægnantibus &c. Luc. 21. 23.

Ex Patribus, & aliis.

Non ita delinquentes peccata delectent, ut
illos in suis actibus vitæ hujus finis inveniat:
quoniam in Inferno nulla est correctio. S. Leo
l. 5. in Epiph. D.

S. Chrylost. tom. 6. tr. Panegyrico de SS.
M.M. Berenice, & Prosdoco VV. fusè offen-
dit, quomodo Abraham mortem timuerit
Gen. 20. 11. Jacob. Gen. 32. 11. Elias. 3.

Polyagth, Sacr, Tom, II,

Reg. 19. 3. & ait: formidabilem Deus tunc
temporis mortem volebat, ut gratiæ postea
magnitudo innotesceret.

S. Anselmus iter faciens incidit in venatores,
& canes, persequentes leporem: qui, cum jam
pene esset in ore canum, occurrit ad pedes San-
cti torquemens, ac sudans. Manu eum ex-
cepit S. Anselmus, dixitque sociis: talis est ani-
ma in extremo vitæ periculo, quam canes in-
fernales persequuntur, & devorare contendunt.
Cornelius in ep. S. Jacobi c. 2. v. 13.

Mors est crux horribilis; ad quam quoti-
die festinas; & non attendis. Vide, quomodo
mors te crucifigit: crura distenduntur; manus,
& brachia, decidunt; pectus anhelat; cervix
languescit; facies exsudat. Vultus horrescit.
Drogo Off. de sac. Pass.

Pensandum est, cum jam peccatrix anima à
vinculis incipit carnis abfolvi, quam amarò ter-
rore concutitur; quantis mordacis conscientia
stimulis laceratur. Recolit vitæ, quæ com-
misit; videt mandata, quæ implere contem-
psit. Dolet, indulta penitentia tempora sese
inaniter perdidisse; plorat immobilem distri-
ctæ ultionis articulum inevitabiliter imminere.
Manere satagit, ire compellitur; recuperare
vult perditam, non auditur. Post terga respici-
ens totius transactæ vitæ cursum, velut unum
brevisimum deputat itineris passum; ante se
oculos dirigit, & infinitæ perennitatis spatia
deprehendit. B. Petr. Damiani l. 7. ep. 19.

Circumdederunt me dolores mortis. Pl.
17. 5. Primus est dolor afflictionis: dolet cor-
pus, caput &c. Secundus dolor est cogitatio-
nis: quatuor enim genera cogitationum infir-
mi quatunt mentem; videlicet doloris, amo-
ris, timoris, spei. Hi sunt quatuor venti, de
quibus Daniel 7. 2. *quatuor venti cæli pu-
gnabant in mari magno*, id est, in amari-
cata morte magni peccatoris. Dolor, quia,
ut ait Gregorius, illuc dirigitur tota intentio
mentis, ubi sentitur vis doloris. Conspicit
amor filiorum, uxoris, divitiarum, honoris;
& eorum omnium, quæ in vita vitiose dilexit.
Timet mortem, pavet infernum, seculum al-
terum abhorret. Insurgunt cogitationes spei;
mera stultitia: quia, dum moritur, adhuc mor-
tem evadere arbitrat. De hac spe Pl. 54. 24.
non dimidiabunt dies suos, non dicit dies æ-
tatis suæ, sed *dies suos*, id est, quos inordi-
natâ affectione hujus vitæ ipsi sibi promise-
runt. Accedit dolor privationis mundanæ
gloriæ, superbiæ, deliciarum, divitiarum; de
quibus dicitur Il. 57. 13. *liberent te nunc con-
gregati tui, id est, denarii*. Exemplum de
illo divite, qui sibi portari fecit omnes dena-
rios & thesauros suos, quos dolorosè alloque-
batur: *ô denarii mei, ô thesauri mei! en morior!
juvate me, quæso. Relinquamne vos dilecti
denarii mei? tangebatur eos, palpabat eos, oscu-
labatur, amplexabatur. Demum arreptò ar-
genteo vase in illud, quasi rabidis moribus
stringens, cum diabolo expiravit. S. Bern-
ardinus l. 14. qui est de duodecim dolo-
ribus, quos patitur in hora mortis pecca-
tor.*